

كتاب
لیستان

میکالمارج

۸۸

ترجمه لیدا طرزی

جورج الیوت

bookroom.ir

میدل مارچ

(خلاصه رمان)

جورج الیوت

ترجمه لیدا طرزی

کتاب نیستان

فهرست

۷	دفتر اول. دوشیزه بروک...
۶۲	دفتر دوم. پیر و جوان.....
۹۳	دفتر سوم. در انتظار مرگ.....
۱۱۲	دفتر چهارم. سه مشکل عشقی.....
۱۴۹	دفتر پنجم. دست مرده.....
۱۸۶	دفتر ششم. زن بیوه و زن همسردار.....
۲۱۵	دفتر هفتم. دو وسوسه.....
۲۳۸	دفتر هشتم. غروب و طلوع.....

bookroom.ir

دفتر اول
دوشیزه بروک

شخ
قضا
بودنا
 مجر
همرا
خوش
بود.
دورو
حقوق
والدی
آن پ
سه ه
و
هیچ
بر س
منصر
جوان
از ته
می خ
ولی ،
ر
معصو
دین ا
قياس
نژدیه
اسپ،
هوای
می زد
ضعف

فصل اول

زیبایی و ملاحت دوشیزه بروک از آن دست بود که وقتی لباس معمولی می‌پوشید بیشتر به چشم می‌آمد. تو گویی لباس‌های ساده و قار بیشتری به وجاهتش می‌دادند. مردم او را دختر بسیار باهوشی می‌دانستند ولی می‌گفتند خواهرش، سلیما، معمولی‌تر و معقول‌تر است. البته سلیما هم لباس‌های آن‌چنانی نمی‌پوشید، ولی خوب وقتی دقت می‌کردی می‌دیدی رخت و لباسش کمی با خواهرش فرق می‌کند و بفهمی نفهمی از عشو و طنازی بی‌نصیب نیست. به هر حال، ساده‌پوشی دوشیزه بروک بخاطر شرایط پیچیده‌ای بود که خواهرش هم در آن‌ها سهیم بود، از جمله اصل و نسب خوب. خاندان بروک اشرف‌زاده نبودند ولی اصل و نسب خوبی داشتند و در اجدادشان کمتر از روحانی یا دریاسالار پیدا نمی‌شد. زن‌های چنین خانواده‌هایی که در خانه‌های بیلاقی آرام زندگی می‌کردند و کلیساها را روستایشان به زور به اندازه یک سالن پذیرایی بود، طبیعتاً استفاده از زینت‌آلات کم‌بها را در شان خودشان نمی‌دانستند. البته ساده‌پوشی دوشیزه بروک دلیل دیگری هم داشت و آن احساسات مذهبی‌اش بود. برای دوروتیا که تقدیر آدمی را در پرتو تعالیم مسیحیت می‌دید، نگرانی درباره مُدھای زنانه دیوانگی محض بود. او نمی‌توانست با علاقه به ظواهر مادی تشویش‌های زندگی معنوی‌اش را تسکین دهد. ذهن دوروتیا بشدت نظری بود و در عطش مفهومی رفیع از جهان می‌سوخت، مفهومی که هم منطقه کشیش‌نشین تیپتون را در بر می‌گرفت و هم رفتار و کردار شخص او را. او شیفته سختی و بزرگی بود و هر آنچه را که واجد این دو جنبه بودند در آگوش می‌گرفت. قطعاً این ویژگی‌های

شخصیتی بر سرنوشت هر دختر دَم بختی تأثیر می‌گذارد. با این‌همه دوروتیا که از قضا خواهر بزرگتر هم بود هنوز بیست‌سال نداشت. هر دو خواهر تحصیل کرده بودند. وقتی دوروتیا دوازده‌ساله بود پدر و مادرشان از دنیا رفته‌اند و عمومی مجردشان سرپرستی آنها را بر عهده گرفت. حدود یک سال پیش دخترها به همراه عمویشان به منطقه بیلاقی تیپتون آمدند. عمویشان مردی شصت‌ساله، خوش‌مشرب و خیرخواه بود که عقایدش مثل اوضاع جوئی غیرقابل پیش‌بینی بود. او نظرات سخاوتمندانه‌ای داشت ولی سخت سر کیسه را شُل می‌کرد. دوروتیا بی‌صبرانه منتظر روزی بود که به سن قانونی برسد و بتواند از حق و حقوقش در مصارف عام‌المنفعه استفاده کند. او و سلیما سالانه هفت‌صد پوند از والدین‌شان ارث می‌بردند ولی اگر دوروتیا ازدواج می‌کرد و صاحب پسری می‌شد آن پسر وارث املاک جناب بروک می‌شد و از محل جمع‌آوری اجاره‌بهای سالانه سه هزار پوند به دست می‌آورد.

و چرا دوروتیا نباید ازدواج می‌کرد؟ دختری به آن زیبایی و چنان آتیه روشنی؟ هیچ چیز نمی‌توانست مانع ازدواج او شود جز عشقش به بی‌نهایت‌ها و اصرارش بر سبک خاصی از زندگی که می‌توانست هر مرد محظاً را از خواستگاری از او مُنصرف کند یا نهایتاً به جواب کردن همه خواستگاران مُنجِر شود. آخر کدام زن جوان اصل و نسب‌داری در کلبهٔ محقر کارگران کنار کارگری مریض زانو می‌زد و از ته دل دعا می‌کرد و یا روزها روزه می‌گرفت و شبها کتاب‌های مذهبی می‌خواند؟ مردها دوست داشتند زن‌هایشان اعتقادات مذهبی معقولی داشته باشند ولی هیچ وقت سعی نکنند آنها را عملی کنند.

روستاییان و کلبه‌نشینان سلیما را بیشتر دوست داشتند چون خوش‌اخلاق بود و معصومیت از نگاهش می‌بارید، ولی چشمان درشت دوشیزه بروک، درست مثال دین و مذهبی، خیلی خاص و جذاب بودند. طفلک دوروتیا! سلیمای معصوم در قیاس با او دانا و جهان دیده به نظر می‌رسید با این‌همه، کسانی که به دوروتیا نزدیک می‌شدند بعد از مدت کوتاهی می‌فهمیدند چقدر نازنین است. وقتی اسب‌سواری می‌کرد، بیشتر مردها فکر می‌کردند افسونگر است. دوروتیا عاشق هوای تازه و چشم‌اندازهای منطقه بود و وقتی چشمان و گونه‌هایش از لذت برق می‌زدند، دیگر شبیه زن‌های عاشق راه خدا به نظر نمی‌رسید. اسب‌سواری نقطه ضعف او بود. خودش فکر می‌کرد مثال کفار از سوارکاری لذت می‌برد و مترصد

زمانی بود که آن را برای همیشه کنار بگذارد.
 دوروتیا باز و تند بود و به هیچ وجه خودش را تحسین نمی‌کرد، برخلاف، هر مرد جوانی که به ملک و املاک شان نزدیک می‌شد، اگر با عمومیشان کار نداشت، فکر می‌کرد دلباخته سلیاست. از جمله سِر جیمز چتام. دوروتیا همیشه فکر می‌کرد سِر جیمز شوهر خوبی برای سلیای عزیزش می‌شود و فکرش را هم نمی‌کرد که او عاشق دل خسته خودش باشد. دورویتای مشتاق درک حقیقتِ حیات، درباره ازدواج نظرات بچگانه‌ای داشت. مثلاً مطمئن بود اگر در ازمنه قدیم زندگی می‌کرد زن جناب «هوکر خردمند»^{*} می‌شد تا او را از خطای فاحشی که در باب مقوله زناشویی انجام داد نجات دهد؛ یا وقتی جان میلتون سوی چشمانش را از دست می‌داد با او ازدواج می‌کرد؛ یا با هر مرد بزرگ دیگری که تحمل رفتارهای عجیب‌ش فضیلتی عظیم محسوب می‌شد. ولی ازدواج با بارونیت جذاب و مهربانی که در برابر هر حرف او یک «دقیقاً» تحویلش می‌داد، به هیچ هم نمی‌ارزید.

آن روز قرار بود سِر جیمز با مرد متشخص دیگری که دخترها هرگز ندیده بودنش نهار در منزل آقای بروک مهمان باشند. نام آقای متشخص جناب مستطاب ادوارد کازابون بود، شهره به علامگی و تحقیق در باب تاریخ مذهب. این جناب مستطاب صاحب مکنت و ثروت فراوانی بود که به دینداری اش رنگ و جلای خاصی می‌بخشید و نظرات کاملاً قاطع و مُبرهنی داشت.

صبح آن روز، دوروتیا سری به دبستان روستا زده بود و حالا در اتاق نشیمن زیبایی که اتاق خواب خواهرا را از هم جدا می‌کرد روی نقشه ساختمان‌هایی که آزو داشت در دهکده ساخته شوند کار می‌کرد. سلیا می‌خواست چیزی به خواهش بگوید ولی ظاهراً رویش نمی‌شد بالاخره دل به دریا زد و گفت، «دوروتیای عزیزم، می‌گوییم اگر وقت داری می‌خواهی به جواهرات مامان نگاهی بیندازیم و آنها را تقسیم کنیم؟ امروز دقیقاً شش ماه است که عمو آنها را داده به تو، ولی تو حتی یک نگاه هم بهشان نینداخته‌ای.»
 «حساب دقیق اش را هم داری.»

«آره. امروز روز آخر سپتامبر است و عمو اول آوریل آنها را به تو داد. فکر

*. ریچارد هوکر (۱۵۵۴-۱۶۰۰)، الهی‌دان و نویسنده کتاب «قوانين جامعه کشیشی».

می‌کنم از وقتی گذاشتی‌شان داخل گنجه یادت رفته که اصلاً آنجایند.»
دوروتیا خیلی جدی جواب داد، «می‌دانی، سلیا، ما هیچ وقت نباید آنها را
بیندازیم.»

صورت سلیا سرخ شد و گفت، «می‌دانم، ما باید به خاطر احترام به مادرمان
آنها را بگذاریم کنار و اصلاً فکر کنیم نیستند. ولی این روزها همه گردنبند
می‌اندازند مادام پینکن که توی بعضی چیزها از تو هم سخت‌گیرتر است از
زینت‌آلات استفاده می‌کند. تازه زن‌ها در بهشت هم طلا و جواهر دارند.

دوروتیا با تعجب فریاد زد، «تو دوست داری آنها را بیندازی؟ اگر دوست داری
بگذار درشان بیاورم. چرا تا حالا چیزی به من گفته بودی؟» و در گنجه را باز
کرد و جواهرات را روی میز گذاشت. تعدادشان زیاد نبود ولی یکی دو قلم‌شان
بسیار نفیس و چشمگیر بودند. میان گردنبندها صلیبی بود که سلیا از دوروتیا
خواست آن را بیندازد ولی دوروتیا با قاطعیت پیشنهاد سلیا را رد کرد و گفت،
«دنیا را هم به من بدھی آن را نمی‌اندازم. من ارزش صلیب را این قدر پایین
نمی‌آورم.»

سلیا بی‌قرار پرسید، «یعنی اگر من بیندازمش کار بدی می‌کنم؟»
دوروتیا گونه خواهرش را نوازش کرد و گفت، «نه، عزیز‌دلم. روح آدم‌ها بسیار
پیچیده است. ممکن است چیزی که برای یک نفر مناسب است، برای دیگری
خوب نباشد.»

«می‌خواهی بعنوان یادگاری از مامان برش داری؟»
«نه، من یادگاری‌های دیگری از مامان دارم، مثلًاً جعبه چوبی‌اش که خیلی
هم دوستش دارم. این جواهرات همه‌اش مال خودت. دیگر هم بحث نکن و
همه‌شان را بردار و ببر.»
«ولی وقتی تو که خواهر بزرگتری طلا و جواهر نیندازی من چطوری
بیندازم؟»

«این چه حرفی است؟ اصلاً اگر من اینها را بیندازم حس می‌کنم دنیا دارد
دور سرم می‌چرخد و نمی‌توانم قدم از قدم بردارم.»
سلیا جعبه انگشت‌ها را باز کرد. داخل جعبه چند انگشت‌الماں و یک انگشت‌
زمرد بود. همان که چشم دوروتیا به نگین درخشان انگشت‌ها افتاد ذوق‌زده شده
و گفت، «چه سنگ‌های قشنگی! رنگ‌هایشان مثل بو عیقاً داخل‌شان نفوذ کرده.

انگار از خاک بهشتند. بنظر من این زمرد از بقیه چیزها قشنگ‌تر است.»
سلیا گفت، «این دستبند هم خیلی به آن انگستر می‌آید.»

دوروتیا انگستر زمرد و دستبند را به دستش انداخت و دستش را مقابل چشمانش گرفت. سعی می‌کرد ذوق‌زدگی‌اش را در شعف مذهبی‌اش غرق کند. سلیا که از نقطه ضعف خواهرش تعجب کرده بود گفت، «حالا که از آنها خوشت آمده برشان دار.» دوروتیا هم جواب داد، «آره، این دوتا را برمی‌دارم.» بعد دستش را گذاشت روی میز و با لحن دیگری ادامه داد، «ولی ببینی چه آدم‌های بیچاره‌ای در معدن جان کنده‌اند تا این سنگ‌ها را پیدا کنند و بفروشند.» سلیا فکر می‌کرد دوروتیا از حرفش پشیمان می‌شود و انگستر و دستبند را برنمی‌دارد، ولی دوروتیا درآمد که، «آره، خواهر کم، اینها را برمی‌دارم، ولی بقیه‌اش را بردار و ببر. جعبه‌شان را هم ببر.»

سلیا پرسید، «با هم می‌اندازی‌شان؟»

دوروتیا سریع نگاهش کرد و گفت، «شاید. بستگی دارد چقدر تنزل کنم.» صورت سلیا سرخ شد و دلش گرفت. فهمید که خواهرش را ناراحت کرده ولی جرأت نکرد در باب مُحسنات زیورآلات حرفی بزند. دوروتیا هم ناراحت شد. برگشت سر نقشه کلبه‌ها ولی در ذهنش فقط به صداقت احساس‌اش و حرف‌هایی که زده بود فکر می‌کرد. بعد از مدت کوتاهی محض دلجویی از خواهرش گفت، «پیشی، بیا نقشه‌هایم را ببین! اگر این پله‌ها و بُخاری دیواری‌های نامتناسب نبودندی، هر آینه معمار بزرگی بودمی!»

سلیا آمد بالای سر دوروتیا خم شد روی نقشه‌ها. دوروتیا گونه‌اش را روی بازوی سلیا گذاشت و خودش را لوس کرد. سلیا فهمید و خودش را لوس کرد سلیا فهمید دوروتیا به اشتباہش پی برده، برای همین بلافصله او را بخشید. او همیشه زیر یوغ دوروتیا بود، ولی مگر موجودات تحت یوغ نمی‌توانند از خودشان نظری داشته باشند؟